

Проблеми просування імпорту пестицидів в Україні

Куредя Н.М.

Панченко В.О.

Україна, Запорізький національний університет

В статті досліджується просування імпортованих пестицидів на український ринок. Акцент аналізу матеріала зроблено на протиріччості самих засобів захисту рослин, оскільки з однієї сторони вони сприяють зростанню урожайності, а з іншої є суттєвим елементом забруднення навколишнього середовища.

Ґрунт є основним джерелом забезпечення сільськогосподарських культур живильними речовинами. Але в сучасних умовах інтенсифікації сільськогосподарського виробництва для щорічного забезпечення високих урожаїв з продукцією доброї якості недостатньо та кількість живильних речовин, яка поступає в рослини з органічної речовини і важкоросчинних мінеральних об'єднань ґрунту в результаті діяльності мікроорганізмів і кореневої системи рослин. Разом з тим шкідники складають загрозу урожаю. Для рішення цієї проблеми в сільському господарстві використовуються різні види пестицидів.

Актуальність теми визначається протиріччями, які виникають в ході просування засобів захисту рослин на ринок. З однієї сторони цей товар дозволяє вирішити проблему урожайності, а з іншої - з використанням пестицидів виникає забруднення біосфери, яке пагубно впливає на життєдіяльність людей. В такому поєднанні проблем в українській літературі дослідження обмежені, оскільки виявляються наступні теми: характеристики пестицидів, (як правило в рекламних буклетах та в спеціальній літературі по технологіям агропромислових виробників), по маркетингу пропозиції цієї продукції.

Завданням даної статті є виявлення інформації про пестициди від їх виробників до їх точки представництва, в ході просування продукції на ринки, на фоні необхідних застережень щодо шкоди від використання цих засобів.

Пестициди можна згрупувати за об'єктами застосування, за способом проникнення в організм шкідника та за хімічним складом діючої речовини. За об'єктом застосування пестициди поділяються на наступні групи: інсектициди — для захисту рослин від шкідливих комах; акарициди — для захисту рослин та продукції рослинництва від шкідливих кліщів; нематоциди — для захисту рослин від шкідливих нематод; родентициди — для захисту рослин від шкідливих гризунів; лімбацитициди — для захисту рослин від слимаків; фунгіциди — для захисту рослин від грибкових захворювань;

бактерициди — для захисту рослин від бактеріальних захворювань; гербіциди — для захисту рослин від бур'янів; арборициди — для знищення деревинної та чагарникової рослинності; протруйники — для знезараження насіннєвого і садильного матеріалу від шкідливих організмів; дефоліанти — речовини, які викликають опадання листя; десиканти — хімічні речовини, які прискорюють висихання нескошених рослин (на пні). [1]

В Україні зареєстровано 500 пестицидів, що активно використовуються в світі.

Імпортована продукція для АПК України складає 95% загального обсягу ринків пестицидів. В структурі імпорту гербіциди складають 64%, інсектициди 13%, фунгіциди 16%. За остані 4 роки імпорт в перерахунку на фізичну вагу збільшився на 30%. [2]

Основне надходження пестицидів в Україну здійснюється із країн ЄС (65% товарного потоку) з Китаю – 21%, з Росії – 6%.

Таблиця 1. Рейтинг постачальників пестицидів [3]

Назва	Частка, %
Китайські п-ва	23,4
Syngenta	13,7
DOW	10,4
Bayer	8,5
Basf	6,1
Monsanto	4,4
Cheminova	4,3
Crompton	4,3
Nufarm	3,3
«Август»	2,0
Calliope	1,7
Nitrokemia	1,6
Sumitomo	1,4
Agro-Chemie	1,2
Arysta	0,7
«Хімпром» (Росія)	0,7
Du Pont	0,4
FMC	0,4
Інші	11,5

Щодо рейтингу зарубіжних постачальників пестицидів, то лідирують китайські виробники, які позиціонують свій товар як якісний, але дешевий.

Український ринок є привабливим для таких зарубіжних виробників, як «Сингента», «Доу Агросайнес», «Байер», «Басф», «Монсанта», «Кемінова», «Кромптон», «Нуфарм», «Август», «Сумітомо», «Агро-Кемі», бо українські хімічні підприємства не складають їм конкуренції.

Типовий продавець імпортованих засобів захисту рослин є ТОВ «Агросинтез» (м. Запоріжжя), яке реалізує імпортовану продукцію з таких країн як: Росія, Югославія, Бельгія, США, Швейцарія, Німеччина, Франція, Сербія і Чорногорія. В обсязі закупок продукція відповідних зарубіжних фірм має питому вагу: Бельгія «Dow»- 26%, Франція «Du Pont» – 1,3%, Німеччина «BASF» – 16%, США «Монсанта» – 14%, Швейцарія «Сингента» – 15% та інші. Просуванню імпорту пестицидів на український ринок сприяють створення широкої мережі дистриб'ютерів, а також детальна позитивна інформація про товар. Так німецька фірма «BASF» просуваючи новий фунгіцид Рекс Дуо надає в проспектах наступну інформацію. Рекс Дуо - це новий фунгіцид фірми Басф для боротьби з комплексом хвороб зернових культур: борошнистою росою, бурюю та стеблевою іржею, очковою, обплямованою, бурюю та сітчастою плямистостями, септоріозом, фузаріозом. Рекс Дуо є новим препаратом і містить дві діючі речовини, які влучно доповнюють одна другу. Рекс Дуо надійно спрацьовує при холодній та вологій погоді. При низьких нормах витрат (0,4-0,6 л/га) він гарантує відчутне збільшення врожаю, чим забезпечує стабільний прибуток. Рекс Дуо пропонується у зручній для споживача препаративній формі — концентраті суспензії, при застосуванні Рекс Дуо ризик виникнення резистентності у патогену мінімальний, завдяки наявності діючих речовин принципово різного механізму фунгіцидної дії. [4]

Також подібні рекомендації дають вітчизняні виробники, наприклад, українське підприємство «Нертус», пропонує такі фунгіциди, як: Скорозол – системний фунгіцид лікувально-профілактичної дії для боротьби з основними хворобами яблуні, Тіназол – системний фунгіцид лікувально-профілактичної дії, що застосовується в посівах озимої пшениці, та інші. [5]

Пестициди є єдиним забруднювачем, який свідомо вноситься людиною в навколишнє середовище. Застосування пестицидів дозволяє отримувати стабільний урожай і обмежувати розповсюдження інфекцій, що передаються тваринами-переносниками, наприклад, малярії і висипного тифу. Проте непродумане використання пестицидів має і негативні наслідки. Пестициди вражають різні

компоненти природних екосистем: зменшують біологічну продуктивність фітоценозов, видову різноманітність тваринного світу, знижують чисельність корисних комах і птахів, а зрештою представляють небезпеку і для самої людини. Ринкові умови господарювання часто призводять до безвідповідальної лібералізації відношення до пестицидів. Так, за даними Всесвітньої продовольчої організації ООН (ФАО) за 2005 рік, в країнах ЄС 40% з перевічених зразків фруктів, овочів, зерна містили залишки пестицидів, 15% – містили залишки декількох пестицидів, а в 5% їх кількість перевищувала гранично допустимі концентрації. Загрязнюючи навколишнє середовище пестициди становлять загрозу і для людини. Пестициди, які вміщують хлор мають високу токсичність та надмірну біологічну активність. Навіть в незначних концентраціях пестициди подавляють імуну систему організму, та таким чином підвищує його чутливість до інфекцій.[6]

Дуже мало завершених фундаментальних досліджень впливу різних груп пестицидів на стан навколишнього середовища. Поки в промислових цілях не застосовуються технології знищення пестицидів. Зростає число випадків професійних отруєнь пестицидами працівників села, а також рівень професійних отруєнь пестицидами працівників села, а також рівень професійної захворюваності в сільському господарстві. Пестициди дійсно небезпечні для біосфери, проте, і це слід підкреслити спеціально, хоча вони і відносяться до речовин, що найбільш забруднюють навколишнє природне середовище, їх «лідуюче» положення є тимчасовим. Розробка більш «короткоживучих» препаратів, що повністю розпадаються протягом сезону і навіть в коротші терміни, а також речовин, менш токсичних для людини і теплокровних тварин, і, нарешті, все більш і більш широке використання біологічних засобів захисту рослин з неминучістю «відсунуть» пестициди на нижчий рівень в ранжируемому по ступеню небезпеки ряду забруднювачів.

Перелік посилань

1. Артюшин А.М., Державин Л.М. - "Краткий словарь по удобрениям" - 2-е изд., Москва, 1984г.
2. Бондар О. Ринок пестицидів // Агро перспектива – 2005 №6 – 54с.
3. www.agroperspectiva.com
4. Новий фунгіцид подвійної дії Рекс Дуо,- Київ, представництво фірми Басф, 2005,- 4с.
5. Засоби захисту рослин «Нетрус»,- Луганськ, 2005,- 18с.
6. www.agroperspectiva.com